

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	34707
Nom	Odontologia preventiva i comunitària II
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2024 - 2025

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1206 - Grau Odontologia	Facultat de Medicina i Odontologia	5	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1206 - Grau Odontologia	10 - Odontologia Preventiva y Comunitaria	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
IRANZO CORTES, JOSE ENRIQUE	131 - Estomatologia
MONTIEL COMPANYY, JOSE MARIA	131 - Estomatologia

RESUM

L'assignatura s'inclou dins del pla d'estudis de "grau d'Odontologia" en el mòdul "d'introducció a l'odontologia" al costat d'altres assignatures: bioestadística i salut pública, odontologia preventiva i comunitària II, psicologia, biomaterials i ergonomia, documentació, professionalisme i odontologia forense, i radiologia i protecció radiològica.

L'assignatura abasta tot un seguit de conceptes relacionats amb l'organització dels serveis odontològics en la comunitat. Inclou una part d'epidemiologia, mesurament i valoració de les tendències de les malalties orals principalment càries, malaltia periodontal, maloclusions i càncer oral. A més aprofundeix sobre utilització del fluor com a mesura de salut pública, el control de l'hàbit tabàquic, les diferents tècniques per a la promoció de la salut, la prevenció de les malalties orals mitjançant programes de salut amb un enfocament plenament comunitari així com el seu disseny i avaluació.

Es recorda a l'estudiantat la gran importància de fer les enquestes d'avaluació de tot el professorat d'aquesta assignatura.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

1206 - Grau Odontologia :

1210 - Grau en Odontologia :

R4-OBLIGACIÓ D'HAVER SUPERAT PRÈVIAMENT L'ASSIGNATURA

34706 - Odontologia preventiva i comunitària I

34706 - Odontologia preventiva i comunitària I

Altres tipus de requisits

1206 - Grau Odontologia

- Saber identificar les inquietuds i les expectatives del pacient i comunicar-se d'una manera efectiva i clara, tant de forma oral com escrita, amb els pacients, els familiars, els mitjans de comunicació i altres professionals.
- Comprendre i reconèixer els aspectes socials i psicològics rellevants en el tractament de pacients.
- Comprendre la importància de desenvolupar una pràctica professional amb respecte a l'autonomia del pacient, a les seues creences i cultura.
- Comprendre la importància de mantenir i utilitzar els registres amb informació del pacient per a la seua anàlisi posterior, preservant la confidencialitat de les dades.
- Conèixer i identificar els problemes psicològics i físics derivats de la violència de gènere per capacitar els estudiants en la prevenció, la detecció precoç, l'assistència i la rehabilitació de les víctimes d'aquesta forma de violència.
- Obtenir i elaborar una història clínica que continga tota la informació rellevant.
- Comprendre i reconèixer els principis d'ergonomia i de seguretat en el treball (incloent-hi control d'infeccions encreuades, protecció radiològica i malalties ocupacionals i biològiques).
- Obtenir i elaborar una història clínica que continga tota la informació rellevant.
- Saber realitzar un examen bucal complet, incloent-hi les oportunes proves radiogràfiques i d'exploració complementàries, així com l'obtenció de referències clíniques adequades.
- Tenir capacitat per elaborar un judici diagnòstic inicial i establir una estratègia diagnòstica raonada, sent competent en el reconeixement de les situacions que requerisquen una atenció odontològica urgent.

- Establir el diagnòstic, el pronòstic i la planificació terapèutica adequada en totes les àrees clíniques de l'odontologia, sent competent en el diagnòstic, el pronòstic i l'elaboració del pla de tractament odontològic del pacient que requereisca cures especials, inclosos els pacients medicament compromesos (com ara diabètics, hipertensos, immunodeprimits, anticoagulats, entre d'altres) i pacients amb discapacitat.
- Reconèixer els determinants de la salut bucal en la població, tant els genètics com els que depenen de l'estil de vida, demogràfics, ambientals, socials, econòmics, psicològics i culturals.
- Reconèixer el paper del dentista en les accions de prevenció i protecció davant malalties bucal, així com en el manteniment i la promoció de la salut, tant a nivell individual com comunitari.
- Conèixer el sistema nacional de salut, així com els aspectes bàsics de la legislació sanitària, gestió clínica i utilització adequada dels recursos sanitaris, comprenent la importància del paper del dentista en l'àmbit de l'atenció primària de salut.
- Realitzar les radiografies necessàries en la pràctica odontològica, interpretar les imatges obtingudes i conèixer altres tècniques de diagnòstic per imatge que tinguen rellevància.
- Conèixer els procediments i proves diagnòstiques clíniques i de laboratori, conèixer-ne la fiabilitat i la validesa diagnòstica i ser competent en la interpretació dels resultats.
- Reconèixer la normalitat i la patologia bucal, així com l'avaluació de les dades semiològiques.
- Identificar el principal motiu de consulta i la història de la malaltia actual. Realitzar una història clínica general del pacient i una fitxa clínica que reflectisca fidelment els registres del pacient.
- Conèixer el sistema nacional de salut, així com els aspectes bàsics de la legislació sanitària, gestió clínica i utilització adequada dels recursos sanitaris, comprenent la importància del paper del dentista en l'àmbit de l'atenció primària de salut.
- Educar i motivar els pacients en matèria de prevenció de les malalties bucodentals, controlar els hàbits bucal patogènics, instruir-los sobre una correcta higiene bucal, sobre mesures dietètiques i nutricionals i, en resum, sobre tots els mètodes de manteniment de la salut bucodental.
- Conèixer els procediments encaminats a efectuar el diagnòstic de salut oral en la comunitat i saber interpretar-ne els resultats.
- Conèixer les repercussions de les tendències demogràfiques i epidemiològiques en la pràctica de l'odontologia.
- Conèixer l'organització i la provisió de l'assistència en salut oral en la comunitat, tant a nivell privat com a públic, així com de l'assistència sanitària general i del paper del dentista en aquests àmbits.
- Elaborar i executar programes de salut oral i conèixer la coordinació interinstitucional i interprofessional necessària per a la seua execució.
- Tenir coneixements apropiats de nutrició humana, en particular la relació dels hàbits nutricionals i de la dieta amb el manteniment de la salut i la prevenció de les malalties bucodentals.

- Ser competent en l'aplicació dels principis de la promoció de la salut i de la prevenció de la malaltia.
- Tindre coneixement de la importància de les mesures preventives orientades a la comunitat.
- Tindre coneixement dels procediments encaminats a efectuar el diagnòstic de salut en la comunitat i saber interpretar els resultats.
- Tindre coneixement de l'organització i de la provisió d'assistència sanitària en l'atenció primària, especialitzada i hospitalària.
- Tindre coneixement de les repercussions de les tendències demogràfiques i epidemiològiques en la pràctica de l'odontologia.
- Ser competent en l'elaboració i execució de programes de salut i tindre coneixement de la coordinació interinstitucional i interprofessional necessària per a la seua execució.
- Ser competent a avaluar els resultats dels tractaments i dissenyar un pla de manteniment integral de salut bucal individualitzat per al pacient segons el seu nivell de risc.
- Tindre coneixement de les qüestions socials i psicològiques importants per a l'atenció dels pacients, tenint sempre en compte el seu millor interès.
- Tindre coneixement del paper de l'odontòleg dins de les professions sanitàries i ser competent a treballar amb altres professionals sanitaris i altres membres de l'equip odontològic.
- Obtindre i elaborar una història clínica que continga tota la informació rellevant.
- Saber realitzar un examen bucal complet, incloent les oportunes proves radiogràfiques i d'exploració complementàries, així com l'obtenció d'adequades referències clíniques.
- Reconèixer el paper del dentista en les accions de prevenció i protecció davant de malalties bucals, així com en el manteniment i promoció de la salut, tant a nivell individual com comunitari.
- Saber identificar les inquietuds i expectatives del pacient, així com comunicar-se de forma efectiva i clara, tant de forma oral com escrita, amb els pacients, els familiars, els mitjans de comunicació i altres professionals.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. TEORIA

- 1) Bases conceptuals de l'Odontologia Comunitària.
- 2) Principis i mètodes en Epidemiologia Oral.
- 3) El mesurament de la malaltia oral.
- 4) Qualitat de Vida Relacionada amb la Salut Oral.
- 5) L'enquesta de salut oral de l'O.M.S. Secció Oral Health de l'OMS.
- 6) Distribució de les malalties orals i tendències epidemiològiques.
- 7) La salut oral a Espanya i la Comunitat Valenciana.
- 8) Utilització dels fluorurs com a mesura de Salut Dental Comunitària.

- 9) Tabac i salut oral: l'odontòleg com a agent de l'educació sanitària antitabàquica. Motivació i teràpies de deshabitació.
- 10) Càncer oral: consideracions epidemiològiques. Factors de risc.
- 11) Educació sanitària en Odontologia Comunitària.
- 12) Planificació i programació en Odontologia comunitària. Programes preventius bucodentals per a la comunitat. Programes preventius per a grups específics.
- 13) Integració de l'Odontologia en l'Atenció Primària de Salut. Les professions odontològiques.
- 14) Provisió i finançament dels servicis dentals en Europa.
- 15) Models d'assistència odontològica en Espanya.
- 16) Economia de la salut i la seua aplicació a l'Odontologia comunitària. Avaluació de l'eficiència: anàlisi cost/efectivitat, cost/benefici i cost/utilitat.
- 17) Odontologia basada en l'evidència. Evidències en Odontologia Comunitària.

2. PROGRAMA PRÀCTIC

Està basat en la realització sobre pacients reals de les activitats següents:

- Bases conceptuals en el control de pacients ja tractats. Programa de revisions. - Exploració de l'aparell estomatognàtic, control del risc cariogènic i periodontal actual, així com revisió de pròtesi fixa i removable, en pacients ja tractats.
- Procediments terapèutics simples relacionats amb l'acte de la revisió: aplicació de fluorurs, detartrages, consells higiènics i dietètics, reforç, motivació i canvi de conducta.
- Detecció i diagnòstic de nous problemes i remissió. Anàlisi epidemiològic de salut oral en grups de població. Interpretació de l'estat de salut i malaltia per mitjà d'indicadors epidemiològics.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Pràctiques odontologia	40,00	100
Classes de teoria	27,00	100
Pràctiques en laboratori	12,00	100
Pràctiques en aula	11,00	100
Elaboració de treballs en grup	5,00	0
Elaboració de treballs individuals	5,00	0
Estudi i treball autònom	30,00	0
Lectures de material complementari	11,00	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	5,00	0
Resolució de casos pràctics	2,00	0
Resolució de qüestionaris on-line	2,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGIA DOCENT

Les classes teòriques s'exposaran com a lliçó magistral. Els seminaris desenrotllaran els temes del temari teòric que seran impartits per professors o per alumnes i exposats en classe, amb un nombre total de 10, al llarg del curs, de 2 hores de duració cada u. Les pràctiques es realitzaran tant en laboratori com sobre pacients reals de la clínica odontològica.

S'incorporarà la perspectiva de gènere, el respecte a la diversitat i els objectius de desenvolupament sostenible (ODS) a la docència, sempre que siga possible

AVALUACIÓ

L'avaluació de l'aprenentatge dels alumnes es realitzarà de la manera següent:

a) Avaluació de la part teòrica. Suposarà el 50% de la nota global de l'assignatura. Consistirà en:

-La realització d'un examen teòric de 50 preguntes tipus test amb respostes múltiples d'elecció única i 4 preguntes de resposta de redacció curta dels continguts teòrics impartits en classe i en els seminaris presencials (40% de la nota final).

-La nota mitjana dels qüestionaris corresponents a cada tema contestats en l'aula virtual (10% de la nota final).

- A la segona convocatòria, l'examen teòric únicament constarà de 10 preguntes de resposta de redacció curta, representant el 40% de la nota.

b) Avaluació de la part pràctica. Suposarà el 50% de la nota global de l'assignatura. Consistirà en:

-La realització d'un examen pràctic amb 10 preguntes (10% de la nota final) i un cas-problema pràctic de càlcul d'indicadors epidemiològics (10% de la nota final).

-La valoració de l'assistència, actitud i competències adquirides en el desenrotllament de les pràctiques (10% de la nota final).

-La nota mitjana de les tasques pràctiques proposades durant el curs (10% de la nota final).

-La valoració del treball de seminari presentat en classe (10% de la nota final).

Per a aprovar l'assignatura hauran d'aprovar-se, independentment la part teòrica i la part pràctica. En cas d'haver superat, amb 5 punts sobre 10, cada una de les dites parts, la qualificació final s'obtindrà per la mitjana aritmètica d'ambdós.

Es considera imprescindible la realització de tots els qüestionaris i tasques proposades durant el curs, així com l'assistència i l'aprofitament de la totalitat de les pràctiques clíniques realitzades.

L'assistència a les activitats pràctiques és obligatòria. Es considera que l'estudiant compleix amb aquest requisit si ha assistit a un mínim del 80% d'aquestes activitats i ha justificat adequadament la impossibilitat d'assistir a la resta de sessions per un motiu de causa major.

Es recorda als estudiants la importància de fer les enquestes d'avaluació per a tot el professorat.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- - RECURSOS e-Salut:
 - ClinicalKey Student Medicina, Odontologia y Enfermería
[<https://uv-es.libguides.com/RecursosSalut>]
 - Acces Medicina
[https://uv-es.libguides.com/Access_Medicina]
 - Médica Panamericana
[https://uv-es.libguides.com/Medica_Panamericana]
- CUENCA SALA E, BACA GARCIA P (2013). Odontología Preventiva y Comunitaria: Principios, Métodos y Aplicaciones. 4ª ed. Barcelona. Elsevier Masson.
- RAMON TORRELL JM (2000). Métodos de investigación en Odontología. Barcelona. Elsevier Masson.

Complementàries

- - RIOBOO, R. (2002) Odontología Preventiva y odontología comunitaria. 1a Edición. Madrid. Ediciones avances médico-dentales.
- CASTAÑO A, RIBAS D (2012). La odontología social. Un deber, una necesidad, un reto. Sevilla: Fundación Odontológica; 2012
- DALY B, WATT R, BATCHELOR P AND TREASURE E (2013). Essential Dental Public Health (2nd

ed.). Oxford: University Press.

- PINE C, HARRIS R (2007). Community Oral Health (2nd ed.). Quintessence Books.
- MASCARENHAS AK, OKUNSERI C AND BRUCE A (2021). Burt and Eklund's Dentistry, Dental Practice and the Community (7th ed.). Elsevier.
- CHESTNUTT IG (2016). Dental Public Health at a glance. Wiley Blackwell.

ESBORRANY